

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 21. toukokuuta 2024
(OR. en)

9759/24
PV CONS 21
SOC 347
EMPL 200
SAN 270
CONSOM 189

EHDOTUS PÖYTÄKIRJAKSI

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO
(Työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat)

7. toukokuuta 2024

1. Esityslistan hyväksyminen

Neuvosto hyväksyi asiakirjassa 9265/24 olevan esityslistan.

2. A-kohtien hyväksyminen

a) Muut kuin lainsäädäntöasiat

9267/24

Neuvosto hyväksyi kaikki edellä mainitussa asiakirjassa luetellut A-kohdat, mukaan lukien kaikki hyväksyttäviksi esitetyt kielitoisinnot COR- ja REV-asiakirjoista.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

9268/24

Työllisyys ja sosiaalipolitiikka

1. Direktiivi normeista tasa-arvoelimille (19 artikla)

Hyväksyminen

hyväksytty Coreper I:ssä 26.4.2024

9005/24 + ADD 1-2
10788/1/23 REV 1
+ **REV 1 COR 1**
(de)
+ REV 1 COR 2
+ **REV 1 COR 3**
(da)
SOC

Neuvosto hyväksyi neuvoston direktiivin sellaisena kuin se on lingvistijuristien viimeistelemänä asiakirjassa 10788/1/23 REV 1 ja REV 1 COR 2 (oikeusperusta: SEUT 19 artiklan 1 kohta).

Tätä kohtaa koskevat lausumat on esitetty liitteessä.

2. Direktiivi normeista tasa-arvoelimille (157 artikla)

Säädöksen hyväksyminen

hyväksytty Coreper I:ssä 26.4.2024

8954/24
+ ADD 1 REV 2
PE-CONS 92/23
SOC

Neuvosto hyväksyi Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, ja ehdotettu säädös annettiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti (oikeusperusta: SEUT 157 artiklan 3 kohta). Bulgaria ja Unkari äänestivät vastaan. Italia, Slovakia ja Tšekin tasavalta, puolestaan pidättyivät äänestämästä.

Tätä kohtaa koskevat lausumat on esitetty liitteessä.

Oikeus- ja sisäasiat

3. Direktiivi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta

Säädöksen hyväksyminen

hyväksytty Coreper II:ssa 24.4.2024

9406/24 + ADD 1
PE-CONS 33/24
COPEN

Neuvosto hyväksyi Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, ja ehdotettu säädös annettiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan nojalla (oikeusperusta: SEUT 82 artiklan 2 kohta ja 83 artiklan 1 kohta).

Tätä kohtaa koskevat lausumat on esitetty liitteessä.

Yleiset asiat

4. Asetus Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta

Säädöksen hyväksyminen

hyväksytty Coreper II:ssa 24.4.2024

9405/24 + ADD 1-2
PE-CONS 80/24
ELARG

Neuvosto hyväksyi Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, ja ehdotettu säädös annettiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti (oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 2 kohta). Alankomaat ja Liettua pidättyivät äänestämästä.

Tätä kohtaa koskevat lausumat on esitetty liitteessä.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

3. **Direktiivi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (19 artikla)** [SC] 9094/24
Periaatekeskustelu

Neuvosto kävi periaatekeskustelun direktiiviehdotuksesta, joka koskee uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanoa työelämän ulkopuolella (19 artikla). Keskustelu perustui edellä mainitussa asiakirjassa esitettyyn puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirjaan.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

4. **Neuvoston päätelmät naisten taloudellisesta voimaannuttamisesta ja riippumattomuudesta tosiasialliseen sukupuolten tasa-arvoon johtavana väylänä** [2] 8957/24
Hyväksyminen

Neuvosto hyväksyi edellä mainitussa asiakirjassa olevat päätelmät naisten taloudellisesta voimaannuttamisesta ja riippumattomuudesta tosiasialliseen sukupuolten tasa-arvoon johtavana väylänä.

5. **Naiset julkisessa elämässä** [2] 8947/1/24 REV 1
Periaatekeskustelu

Neuvosto kävi periaatekeskustelun naisten osallistumisesta julkiseen elämään edellä mainitussa asiakirjassa esitetyn puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirjan pohjalta. Keskustelussa keskityttiin erityisesti naisten aliedustukseen johtotehtävissä ja poliittisessa päätöksenteossa EU:ssa.

Muut asiat

6. a) **Puheenjohtajavaltion järjestämät tapahtumat** [2] 8979/24
i) **Tasa-arvoministerien epävirallinen kokous (Bryssel, 26.–27. helmikuuta 2024)**
ii) **HLBTIQ+-konferenssi (Bryssel, 17. toukokuuta 2024)**
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion antamat tiedot puheenjohtajavaltion järjestämistä tapahtumista.

- b) **Neuvoston kokoonpanon (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) nimen mahdollinen muuttaminen** 8814/24
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion antamat tiedot mahdollisesta muutoksesta työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston kokoonpanon nimeen.

- c) **Tutkimus naisiin kohdistuvasta väkivallasta – tilannekatsaus** 9233/24
Komission tiedotusasia

Neuvosto pani merkille komission antamat tiedot naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevan tutkimuksen tilanteesta.

- d) **EU:n Istanbulin yleissopimukseen liittymisen täytäntöönpano – tilannekatsaus** 8980/24
Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia

Neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion ja komission antamat tiedot EU:n Istanbulin yleissopimukseen liittymisen täytäntöönpanosta.

- e) **HLBTIQ-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2020–2025 täytäntöönpanosta laadittavan tiedonannon valmistelu – tilannekatsaus** 9358/24
Komission tiedotusasia

Neuvosto pani merkille komission antamat tiedot HLBTIQ-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2020–2025 täytäntöönpanosta laadittavan tiedonannon valmistelusta.

- f) **Tiedonanto EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä – tilannekatsaus** 8981/24
Komission tiedotusasia

Neuvosto pani merkille komission antamat tiedot EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymistä koskevasta tiedonannosta.

**g) EU:ta edustava ehdokas: Yhdistyneiden kansakuntien
vammainen henkilöiden oikeuksien komitean vaalit**
Komission tiedotusasia

[2] 9256/24

Neuvosto pani merkille komission antamat tiedot EU:n ehdokkaasta Yhdistyneiden kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia käsittelevän komitean vaaleihin.

-
- [1]** Ensimmäinen käsittely
- [C]** Komission ehdotukseen perustuva kohta.
- [S]** Erityinen lainsäätämisyjärjestys
- [2]** Puheenjohtajan ehdottama julkinen keskustelu (neuvoston työjärjestyksen 8 artiklan 2 kohta)
-

LAUSUMAT ASIAKIRJASSA 9268/24 OLEVAAN LAINSÄÄDÄNTÖASIOITA**KOSKEVIIN A-KOHTIIN****A-kohta 1:** **Direktiivi normeista tasa-arvoelimille (19 artikla)**
*Hyväksyminen***ITÄVALLAN LAUSUMA**

”Itävalta kannattaa täysin ehdotettujen direktiivien tavoitteita syrjinnän vastaisen suojan vahvistamisesta ja syrjinnän uhreille annettavan tuen parantamisesta.

Itävalta korostaa, että ehdotetuissa direktiiveissä asetetaan tasa-arvoelimille vähimmäisvaatimukset. Itävallassa on jo yhdenvertaiseen kohteluun liittyvä täysin toimiva parhaiden käytäntöjen järjestelmä, joka on osoittautunut hyödylliseksi jo vuosikymmenten ajan. Jotta voidaan säilyttää tehokkaat ja vakiintuneet kansalliset rakenteet, näiden direktiivien täytäntöönpanoon olisi jätettävä joustovaraa. Tehokkaiden instituutioiden ja mekanismien toiminnan on voitava jatkua tässä uudessa kehyksessä.”

SAKSAN LAUSUMA

”Hyväksymme direktiiviä koskevan yleisnäkemyksen, jonka osalta esitämme seuraavan tulkinnan:

1. Olemme panneet tyytyväisenä merkille, että komissio on sosiaalityöryhmässä käydyissä neuvotteluissa vakuuttanut, että voimme panna 8 artiklan täytäntöön myös käyttämällä vaihtoehtoista riidanratkaisua, johon vastaajan on osallistuttava. Tasa-arvoelin tutkii ja ratkaisee asian syrjintään vetoavan henkilön pyynnöstä sille toimitettujen tietojen perusteella ja ottaen huomioon todistustaakan siirtymisen. Saksa tulkitsee 8 artiklaa siten, että tietojensaantipyyntöä ei voida panna täytäntöön pakkokeinoin, mutta vastaajalle ilmoitetaan todistustaakan siirtymisestä.
2. Lisäksi olemme panneet tyytyväisenä merkille, että Saksa voi kieltää tasa-arvoelimiä julkaisemasta henkilö- tai yritystietoja 9 artiklassa tarkoitetuissa tiivistelmissä.

Sosiaalityöryhmän kokouksessa komissio vakuutti myös, että meillä on mahdollisuus panna 10 artiklan 3 a kohta täytäntöön siten, että niin kutsutuilla ”toimivaltaisilla yksiköillä” eli Saksassa tunnustetuilla syrjinnän vastaisilla järjestöillä on oikeus käynnistää menettely yhden tai useamman uhrin puolesta ja tarjota siten oikeudellista tukea syrjinnästä kärsiville henkilöille. Näin varmistetaan tehokas oikeudellinen tuki syrjinnästä kärsiville.”

A-kohta 2:

Direktiivi normeista tasa-arvoelimille (157 artikla)

Säädöksen hyväksyminen

BULGARIAN LAUSUMA

”Bulgarian tasavalta vahvistaa olevansa sitoutunut varmistamaan tasa-arvon ja torjumaan syrjintää Euroopan unionin perusarvoina. Sen vuoksi maa tukee vahvan oikeudellisen kehyksen luomista ja täytäntöönpanoa naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanemiseksi, erityisesti *tasa-arvoelimiä koskevia normeja naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivin 2006/54/EY 20 artiklan ja direktiivin 2010/41/EU 11 artiklan kumoamista koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin* tavoitteita. Tasa-arvoelinten toimintaa koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistaminen parantaa niiden tehokkuutta, varmistaa niiden riippumattomuuden ja varmistaa syrjinnän uhrien oikea-aikaisen ja tehokkaan suojelun.

Toisaalta tekstiin on direktiiviehdotuksesta käytyjen neuvottelujen aikana tehty muutoksia, joita Bulgaria ei voi hyväksyä.

Bulgarian perustuslakituomioistuimien hyväksyi vuonna 2018 päätöksen, jonka mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevalla Euroopan neuvoston yleissopimuksella (Istanbulin yleissopimus) otetaan käyttöön sukupuolen käsitteeseen liittyviä oikeudellisia käsitteitä, jotka ovat ristiriidassa Bulgarian perustuslain pääperiaatteiden kanssa.

Perustuslakituomioistuimien selvensi edelleen vuonna 2021, että perustuslaissa käytetty käsite ”sukupuoli” (engl. ”sex”) voidaan kansallisen oikeusjärjestyksen yhteydessä ymmärtää ainoastaan sen biologisessa merkityksessä (miehet ja naiset).

Näin ollen Bulgarian tasavalta ilmoittaa edellä mainittujen perustuslakituomioistuimen tuomioiden mukaisesti, että Bulgaria ei voi hyväksyä Istanbulin yleissopimuksen sukupuolikäsitettä (engl. ”gender”) eikä sukupuolinäkökulmaa eikä muita asiakirjoja, joissa erotetaan toisistaan ”sukupuoli” biologisena (naiset ja miehet) ja ”sukupuoli” sosiaalisena rakenteena. Tältä osin Bulgarian tasavalta ei voi hyväksyä 6 artiklassa ja johdanto-osan 23 kappaleessa olevan uhrin määritelmän laajentamista siten, että siinä esitetään ohjeellinen luettelo ominaisuuksista, sukupuoli mukaan luettuna: sukupuoli, sukupuoli-identiteetti, sukupuolen ilmaisu ja sukupuoliominaisuudet

Edellä mainituista syistä Bulgarian tasavalta ei kannata *tasa-arvoelimiä koskevia normeja naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivin 2006/54/EY 20 artiklan ja direktiivin 2010/41/EU 11 artiklan kumoamista koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin* tekstiä.”

SAKSAN LAUSUMA

”Hyväksymme direktiiviä koskevan yleisnäkemyksen, jonka osalta esitämme seuraavan tulkinnan:

1. Olemme panneet tyytyväisenä merkille, että komissio on sosiaalityöryhmässä käydyissä neuvotteluissa vakuuttanut, että voimme panna 8 artiklan täytäntöön myös käyttämällä vaihtoehtoisia riidanratkaisua, johon vastaajan on osallistuttava. Tasa-arvoelin tutkii ja ratkaisee asian syrjintään vetoavan henkilön pyynnöstä sille toimitettujen tietojen perusteella ja ottaen huomioon todistustaakan siirtymisen. Saksa tulkitsee 8 artiklaa siten, että tietojensaantipyyntöä ei voida panna täytäntöön pakkokeinoin, mutta vastaajalle ilmoitetaan todistustaakan siirtymisestä.
2. Lisäksi olemme panneet tyytyväisenä merkille, että Saksa voi kieltää tasa-arvoelimiä julkaisemasta henkilö- tai yritystietoja 9 artiklassa tarkoitetuissa tiivistelmissä.
3. Sosiaalityöryhmän kokouksessa komissio vakuutti myös, että meillä on mahdollisuus panna 10 artiklan 3 a kohta täytäntöön siten, että niin kutsutuilla ”toimivaltaisilla yksiköillä” eli Saksassa tunnustetuilla syrjinnän vastaisilla järjestöillä on oikeus käynnistää menettely yhden tai useamman uhrin puolesta ja tarjota siten oikeudellista tukea syrjinnästä kärsiville henkilöille. Näin varmistetaan tehokas oikeudellinen tuki syrjinnästä kärsiville.”

UNKARIN LAUSUMA

”Unkari haluaa vaalia yhtenäisen, rauhanomaisen ja demokraattisen yhteiskunnan arvoja perustuen kaikkien ihmisten tasa-arvoon ilman minkäänlaista syrjintää. Tämä taataan perustuslaissa ja Unkarin yhdenvertaisuuslaissa, joka tarjoaa horisontaalisen ja kattavan oikeussuojan syrjimättömyyden alalla.

Unkari tunnustaa miesten ja naisten tasa-arvon ja edistää sitä Unkarin perustuslain, Euroopan unionin primaarilainsäädännön, periaatteiden ja arvojen sekä kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja siitä johtuvien sitoumusten mukaisesti. Naisten ja miesten tasa-arvo on Euroopan unionin perussopimukseen kirjattu perusoikeus. Näiden ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti Unkari tulkitsee käsitteen ”sukupuoli” (engl. gender) viittaavan biologiseen sukupuoleen (engl. sex) ja käsitteen ”sukupuolten tasa-arvo” tarkoittavan ”yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista naisille ja miehille” ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tasa-arvoelimiä koskevista normeista naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivin 2006/54/EY 20 artiklan ja direktiivin 2010/41/EU 11 artiklan poistamisesta.”

ITÄVALLAN LAUSUMA

”Itävalta kannattaa täysin ehdotettujen direktiivien tavoitteita syrjinnän vastaisen suojan vahvistamisesta ja syrjinnän uhreille annettavan tuen parantamisesta.

Itävalta korostaa, että ehdotetuissa direktiiveissä asetetaan tasa-arvoelimille vähimmäisvaatimukset.

Itävallassa on jo yhdenvertaiseen kohteluun liittyvä täysin toimiva parhaiden käytäntöjen järjestelmä, joka on osoittautunut hyödylliseksi jo vuosikymmenten ajan. Jotta voidaan säilyttää tehokkaat ja vakiintuneet kansalliset rakenteet, näiden direktiivien täytäntöönpanoon olisi jätettävä joustovaraa. Tehokkaiden instituutioiden ja mekanismien toiminnan on voitava jatkua tässä uudessa kehityksessä.”

**Direktiivi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan
torjumisesta**
Säädöksen hyväksyminen

A-kohta 3:

ESPANJAN, ITALIAN, ITÄVALLAN, KREIKAN, KROATIAN, KYPROKSEN, LATVIAN, LUXEMBURGIN, PUOLAN, ROMANIAN, RUOTSIN, SLOVENIAN ja SUOMEN lausuma

”Olemme tyytyväisiä yhteisymmärrykseen direktiivistä, joka koskee naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumista, ja haluamme ilmoittaa seuraavaa:

Perusoikeusviraston (FRA) mukaan EU:ssa joka 20. yli 15-vuotias nainen on joutunut raiskauksen uhriksi. Seksi ilman suostumusta on erittäin vakava loukkaus yksilön seksuaalista koskemattomuutta kohtaan, ja sitä on ennaltaehkäistävä ja torjuttava kaikin voimin kaikilla tasoilla, myös EU:n tasolla. Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Luxemburg, Puola, Romania, Ruotsi, Slovenia ja Suomi pitävät sen vuoksi valitettavana sitä, että direktiiviin ei ole sisällytetty suostumuksen puutteeseen perustuvaa raiskausrikossäännöstä. Se, että direktiivi sisältää vaatimuksia koulutuksen järjestämisestä siitä, mitä suostumuksella tarkoitetaan, on kuitenkin askel oikeaan suuntaan.

Siitäkin huolimatta, että direktiiviin ei ole sisällytetty suostumusperusteista raiskausrikossäännöstä, meille on ollut erittäin tärkeää varmistaa, että direktiivi hyväksytään mahdollisimman pian, koska se kattaa muita ratkaisevan tärkeitä elementtejä. Yhdessä EU:n tason oikeudellisessa välineessä ei ollut aiemmin käsitelty erityisesti naisiin kohdistuvaa väkivaltaa eikä lähisuhdeväkivaltaa. Näin ollen tämä direktiivi on saavutus alan kansainvälisten standardien kannalta. Direktiivissä säädetään kipeästi kaivatuista kattavista toimista, joihin kuuluvat ennaltaehkäisy, suojeleminen, tuen antaminen uhreille ja syytteenpano erilaisista rikoksista, jotka ovat naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa.

Olemme vakuuttuneita siitä, että tämä direktiivi parantaa vahvasti naisten turvallisuutta kaikkialla EU:ssa.”

BULGARIAN LAUSUMA

”Bulgarian tasavalta pitää perusoikeuksien edistämistä ja suojeleminen hyvin tärkeänä, ja naisten ja miesten tasa-arvo on olennainen osa niitä. Sitoudumme nyt ja tulevaisuudessa perussopimukseen kirjattuihin Euroopan unionin periaatteisiin ja arvoihin.

Bulgarian tasavalta on vahvasti sitoutunut torjumaan lähisuhdeväkivaltaa ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Bulgarian hallitus ja kansalaisyhteiskunta ovat aktiivisesti mukana tällaisten väkivallan muotojen ehkäisemisessä ja niiden uhrien suojelussa ja tukemisessa. Katsomme, että ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta (jäljempänä ’direktiivi’) on tärkeä virstanpylväs naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjumisessa, uhrien suojelussa ja rikosentekijöiden rankaisemisessa ja että se tukee EU:n jäsenvaltioita kansallisen lainsäädännön kehittämisessä.

Bulgarian tasavallan perustuslakituomioistuin antoi kuitenkin vuonna 2018 päätöksen, jonka mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyllä Euroopan neuvoston yleissopimuksella (jäljempänä ’Istanbulin yleissopimus’) edistetään oikeudellisia käsitteitä, joilla pyritään erottamaan toisistaan biologinen sukupuoli (naiset ja miehet) ja sosiaalinen sukupuoli. Vuonna 2021 perustuslakituomioistuin antoi toisen päätöksen, jossa selvennetään, että perustuslaissa käytettyä käsitettä ”sukupuoli” voidaan tulkita ainoastaan sen biologisessa merkityksessä.

Edellä mainittujen päätösten perusteella Bulgarian tasavalta ilmoittaa, että direktiivissä käytetty käsite ”sukupuoli” (engl. gender) ja siitä johdetut käsitteet kattavat vain miehen ja naisen biologisen sukupuolen. Bulgarian tasavalta ilmoittaa myös, ettei se hyväksy Istanbulin yleissopimuksessa tarkoitettua sukupuolen käsitettä ja siinä esitettyä sukupuoleen perustuvaa lähestymistapaa.

Bulgarian tasavalta hyväksyy ainoastaan bulgariankielisen käännöksen ”пол” englanninkieliselle käsitteelle ”gender” direktiivin tekstissä.”

UNKARIN LAUSUMA

”Unkari tunnustaa miesten ja naisten tasa-arvon ja edistää sitä Unkarin perustuslain, Euroopan unionin primaarilainsäädännön, periaatteiden ja arvojen sekä kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja siitä johtuvien sitoumusten mukaisesti. Naisten ja miesten tasa-arvo on Euroopan unionin perussopimukseen kirjattu perusoikeus. Näiden ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti Unkari tulkitsee *naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta annetussa direktiivissä* olevan käsitteen ”sukupuoli” (engl. gender) viittaavan biologiseen sukupuoleen (engl. sex) ja käsitteen ”sukupuolten tasa-arvo” tarkoittavan ”yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista naisille ja miehille”.”

SLOVAKIAN LAUSUMA

”Slovakian tasavalta on tyytyväinen Euroopan parlamentin kanssa saavutettuun kompromissiin direktiivistä, joka koskee naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumista. Katsomme, että näin on saavutettu tärkeä edistysaskel yhteisissä toimissa naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi. Tässä yhteydessä Slovakian tasavalta haluaa muistuttaa kannastaan, jonka mukaan tässä direktiivissä käytetty termi ”sukupuoli” (engl. gender) on käännettävä termiksi ”biologinen sukupuoli” (engl. sex) erityisesti uhreja koskevissa määritelmissä rikosoikeutta, uhrien oikeuksia ja syrjintää koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Jos konteksti edellyttää slovakinkielisen vastineen käyttöä termistä ”sukupuoli” (engl. gender), käytetään asianmukaista käännöstä, kuten termeissä ”sukupuoliroolit”, ”sukupuolistereotyyppit”, ”sukupuolten tasa-arvo” tai ”sukupuoleen perustuva väkivalta”.”

VIRON LAUSUMA

”Viro kannattaa varauksetta naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisen tavoitteita. Haluamme kuitenkin ilmaista huolestamme mahdollisen ennakkotapauksen luomisesta, joka voi seurata Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT’ tai ’perussopimus’, 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun *tietokonerikollisuuden* alan laajasta tulkinnasta. Tällä määräyksellä annetaan unionille toimivalta säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä erityisen vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajatylittävää joko rikosten luonteen tai vaikutusten johdosta tai sen vuoksi, että niiden torjuminen yhteisin perustein on erityisesti tarpeen. Perussopimuksen laatijat ovat ottaneet huomioon erityisen tarpeen turvata kansallisten rikosoikeusjärjestelmien perusteet, mikä ilmenee SEUT 83 artiklan 3 kohdasta. Tätä korostetaan myös SEUT 67 artiklan 1 kohdassa, jossa nimenomaisesti painotetaan tarvetta kunnioittaa jäsenvaltioiden erilaisia oikeusjärjestelmiä ja -perinteitä, ja sen mukaisesti oikeus- ja sisäasiat kuuluvat keskeisesti jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeuden piiriin.

SEUT 83 artiklan 1 kohdassa lueteltuihin niin sanottuihin *eurorikoksiin* kuuluu 11 rikollisuuden alaa, joihin on sovellettava yhteistä unionin lähestymistapaa niiden erityisen vakavan luonteen ja tyypillisesti rajatylittävän ulottuvuuden vuoksi. Tätä luetteloa voidaan laajentaa vain neuvoston yksimielisellä päätöksellä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentilta on saatu hyväksyntä. Tämä huomioon ottaen *eurorikosten* luetteloa ei pitäisi tulkita laajasti.

EU:n tasolla on kaksi SEUT 83 artiklan 1 kohtaan perustuvaa säädöstä, joissa viitataan tietokonerikollisuuden alaan: direktiivi (EU) 2019/713 ja direktiivi 2013/40/EU. Nämä molemmat säädökset koskevat rikoksia, jotka voidaan tehdä ainoastaan käyttäen teknologiaa ja joissa laitteet ovat sekä rikoksentekovälineitä että rikoksen kohteita (kyberriippuvaiset rikokset). Naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumista koskeva direktiiviehdotus noudattaa eri logiikkaa. Teknologia ei itsessään ole välttämätön rikoksen tekemiseksi, vaan sitä käytetään laajentamaan perinteisen rikollisuuden alaa tai ulottuvuutta (kyberympäristöä hyväksi käyttäen tehtävä rikos).

Näin ollen, jos tietokonerikollisuuden tulkitaan kattavan kaikki teot, jotka voidaan tehdä tietokonejärjestelmää käyttäen, Euroopan unioni saisi rajattoman toimivallan kriminalisoida monenlaista toimintaa, joka ei liity minkään muun SEUT 83 artiklan 1 kohdassa jo luetellun rikoksen alaan, pelkästään sillä perusteella, että tällaiset teot voidaan tehdä tietokonejärjestelmää käyttäen. Tämä ei ainoastaan laajentaisi merkittävästi EU:n toimivaltaa vaan voisi myös aiheuttaa heijastusvaikutuksia, koska jäsenvaltioiden olisi tällaisen lainsäädännön täytäntöönpanon yhteydessä varmistettava, että niiden rikosoikeus muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden. Sen vuoksi tällaiset uudet rikokset mitä todennäköisimmin saatettaisiin osaksi kansallista lainsäädäntöä teknologianeutraalilla tavalla, mikä merkitsee sitä, että vaikka EU:n lainsäädännössä viitataankin rikoksen tekoon tietokonejärjestelmää käyttäen, sitä odotettavasti sovellettaisiin kansallisesti myös muihin tällaisen rikoksen tekemuotoihin.

Yksi esimerkki tästä on 10 artikla, joka koskee vihaan yllyttämistä. Vihaan yllyttämistä koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistaminen olisi ollut parempi ratkaisu, jos SEUT 83 artiklan 1 kohdan mukaista *eurorikosten* luetteloa olisi päätetty ensin laajentaa. Näin olisi saatu kokonaisvaltainen yleiskäsitys olemassa olevasta säännöstöstä ja varmistettu, että rikokset on määritelty asianmukaisesti ja että määritelmä kattaa vakavimmat vihaan yllyttämisen muodot eikä riko sananvapautta.

Lisäksi haluamme tuoda esiin verkossa tapahtuvaa häirintää koskevan 7 artiklan c alakohdan, jossa vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat kuvan, videon tai muun vastaavan materiaalin lähettämistä omista sukupuolielimistä toiselle henkilölle ilman tämän suostumusta (*digitaalinen vilauttelu*). Vaikka direktiivissä on kriminalisoitu vain tahallinen digitaalinen vilauttelu, joka todennäköisesti aiheuttaa teon kohteelle vakavaa psyykkistä haittaa, on silti kyseenalaista, onko tällaisia sääntöjä tarpeen yhdenmukaistaa EU:n tasolla. Digitaalista vilauttelua on vaikea tulkita SEUT 83 artiklassa tarkoitetuksi erityisen vakavaksi rikollisuudeksi, joka on rajatylittävää. Digitaalisen vilauttelun sääntely EU:n tasolla on esimerkki perusteettomasta ylikriminalisoinnista.”

A-kohta 4:

Asetus Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta
Säädöksen hyväksyminen

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON YHTEINEN LAUSUMA

”Euroopan parlamentti ja neuvosto panevat merkille Euroopan komission lausuman raportoinnista. Euroopan parlamentti ja neuvosto aikovat tarkistaa tukivälineen nimikkeistöä esimerkiksi tuensaajakohtaisten määrärahojen osalta varmistaakseen asianmukaisen poliittisen valvonnan ja talousarviovalvonnan, sanotun kuitenkin vaikuttamatta perussopimusten mukaisiin budjettivallan käyttäjän oikeuksiin. Euroopan parlamentti ja neuvosto pyytävät Euroopan komissiota ottamaan tämän lausuman asianmukaisesti huomioon vuoden 2025 talousarvioesityksen valmistelussa.”

BULGARIAN LAUSUMA

”Bulgaria tunnustaa naisten ja miesten tasa-arvon ja edistää sitä Bulgarian tasavallan perustuslain ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti noudattaen perussopimuksissa vahvistettuja Euroopan unionin periaatteita ja arvoja sekä kansainväliseen oikeuteen perustuvia sitoumuksia ja periaatteita. Edellä mainitun ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti Bulgaria tulkitsee Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvuvälineen perustamista koskevassa asetuksessa olevan käsitteen ”sukupuoli” (engl. gender) viittaavan biologiseen sukupuoleen (engl. sex) ja käsitteen ”sukupuolten tasa-arvo” (engl. gender equality) tarkoittavan ”yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista naisille ja miehille”.”

UNKARIN LAUSUMA

”Unkari tunnustaa miesten ja naisten tasa-arvon ja edistää sitä Unkarin perustuslain, Euroopan unionin primaarilainsäädännön, periaatteiden ja arvojen sekä kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja siitä johtuvien sitoumusten mukaisesti. Naisten ja miesten tasa-arvo on Euroopan unionin perussopimukseen kirjattu perusoikeus. Edellä mainitun ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti Unkari tulkitsee sukupuolten tasa-arvon tarjoavan naisille ja miehille yhtäläiset mahdollisuudet. Edellä mainitun ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti Unkari tulkitsee Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvuvälineen perustamista koskevassa asetuksessa olevan käsitteen ”sukupuoli” (engl. gender) viittaavan biologiseen sukupuoleen (engl. sex) ja käsitteen ”sukupuolten tasa-arvo” tarkoittavan ”yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista naisille ja miehille”.”

LIETTUAN TASAVALLAN LAUSUMA

”Liettuan tasavalta tukee Länsi-Balkanin yhdentymistä Euroopan unioniin. Ansioihin perustuvalla ja laadullisella laajentumisprosessilla ohjataan jäsenyyttä hakevia maita täysimittaisen jäsenyyden valmisteluissa.

Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamista koskevasta asetuksesta käydyissä keskusteluissa Liettuan tasavalta on johdonmukaisesti puoltanut sitä, että välineen hallinnoinnissa on varmistettava neuvoston aktiivinen rooli. Asetusta koskevassa kompromissitekstissä neuvostolle esitetään kuitenkin melko suppeaa roolia, joten Liettuan tasavalta pidättyy äänestämästä ehdotetusta tekstistä.”

KOMISSION LAUSUMA talousarviokysymyksiä koskevasta täydestä avoimuudesta Länsi-Balkanin tukivälineen puitteissa

”Komissio tunnustaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston on tärkeää pystyä hoitamaan vastuunsa budjettivallan käyttäjinä tietoon perustuvalla tavalla, ja antaa budjettivallan käyttäjälle tietoja Länsi-Balkanin tukivälineen puitteissa suunnitelluista ja toteutetuista talousarviositoumuksista ja maksuista tuensaajakohtaisesti kahden kuukauden välein.”

KOMISSION LAUSUMA Euroopan parlamentin ja neuvoston Länsi-Balkanin tukivälinettä koskevasta budjettinimikkeistöstä antaman yhteisen lausuman mahdollisista vaikutuksista

”Komissio panee merkille Euroopan parlamentin ja neuvoston Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälinettä koskevasta budjettinimikkeistöstä antaman lausuman, joka saattaa vaikuttaa tukivälineen täytäntöönpanoon. Joka tapauksessa se haittaisi tarpeettomasti talousarviomenettelyn moitteetonta kulkua. Komissio katsoo, että tämä ei saisi muodostaa ennakkotapausta.”